

Ústavní soud

Joštova 625/8
660 83 Brno

Sp. zn.: (nepředchází)

Stěžovatel: **Tomáš Pecina**
Slezská 56
120 00 Praha 2

Zastoupen: Mgr. Petrem Kočím, PhD., advokátem
Na Štáhlavce 1105/16
160 00 Praha 6

Účastník: **Vrchní soud v Praze**
nám. Hrdinů 1300/11
140 00 Praha 4

Vedlejší účastník: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti ČR**
Vyšehradská 424/16
128 10 Praha 2
IČ: 00025429

Ústavní stížnost

**směřující proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne
22. 5. 2009, č. j. Nco 55/2009-129,**
podaná podle ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) zákona
č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (dále jen „ZÚS“)

**s návrhem na
odklad vykonatelnosti**
ve smyslu ustanovení § 79 odst. 2 ZÚS

Podepsáno elektronicky
Plná moc
Přílohy: podle seznamu; dle textu

I.

1. Usnesením ze dne 22. 5. 2009, č. j. Nco 55/2009-129 (dále jen „**napadené usnesení**“), rozhodl Vrchní soud v Praze (dále jen „**vrchní soud**“), že třináct soudců Městského soudu v Praze (dále též jen „**městský soud**“), přidělených do senátů 14 Co, 19 Co, 58 Co a 25 Co, není vyloučeno z projednávání a rozhodování věci vedené tímto soudem pod sp. zn. 14 Co 494/2008.

2. Neboť v uvedené věci, v níž jde o náhradu za průtahy v řízení, bude jako předběžná otázka posuzováno, zda u městského soudu v tomto řízení došlo k průtahům, nelze závěr napadeného usnesení pokládat za ústavně konformní: s výjimkou zcela mimořádných situací, kdy je delegace jinému soudu stejného stupně objektivně vyloučena, není žádný soud oprávněn rozhodovat o tom, zda se sám v předchozím řízení dopustil nebo nedopustil pochybení, ale toto rozhodování musí být svěřeno jinému soudu, jehož soudci nebudou při posuzování dané otázky imanentně podjatí.

3. Postupem vrchního soudu bylo zasaženo do práva stěžovatele na spravedlivý proces ve smyslu ustanovení čl. 36 *et seq.* Listiny základních práv a svobod, a protože proti napadenému usnesení nejsou přípustné žádné opravné prostředky, stěžovateli nezbývá než brojit proti němu touto ústavní stížností.

4. V souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu je rovněž na místě navrhnout, aby Ústavní soud odložil do rozhodnutí o ústavní stížnosti vykonatelnost napadeného usnesení, protože v opačném případě hrozí, že stěžovatelova věc bude projednána a bude o ní pravomocně rozhodnuto vyloučenými soudci městského soudu.

Důkaz: usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2009, č. j. Nco 55/2009-129 – v příloze

II.

5. Stěžovatel předesílá, že si byl od počátku vědom možné podjatosti soudců, kteří budou o jeho žalobě rozhodovat, a proto svou žalobu spojil s návrhem na vhodnou delegaci ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 a 3 občanského soudního řádu, jímž navrhl postoupit věc Městskému soudu v Brně, neboť ani u tohoto soudu, ani u jeho odvolacího soudu nemůže k podobné situaci dojít. Tento návrh však Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 10. 10. 2007, č. j. 28 Nd 276/2007-18, se značně kusým a fragmentárním odůvodněním zamítl.

6. V projednávané věci má nyní o stěžovatelově odvolání, stejně jako o odvolání vedlejšího účastníka, rozhodovat městský soud, a to za situace, kdy stěžovatel tomuto soudu klade za vinu průtahy, k nimž docházelo v podkladovém řízení vedeném městským soudem pod sp. zn. 37 C 138/2003. To stěžovatel pokládá za ústavně nekonformní, proto podal námitku podjatosti směřovanou jak vůči všem soudcům městského soudu, tak vůči všem soudcům vrchního soudu, kteří by o této námitce měli rozhodovat, když na průtazích v řízení se vedle městského soudu podílel i vrchní soud.

7. Námitku podjatosti vůči soudcům vrchního soudu Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 4 Nd 120/2009, zamítl, a vrchní soud poté zamítl napadeným usnesením i námitku podjatosti vůči soudcům městského soudu.

8. To znamená, že o stěžovatelově věci mají nyní rozhodovat soudci soudu, který se na průtazích v řízení rozhodující měrou podílel, a kteří, jak je stěžovatel přesvědčen, by měli být z jejího projednání z důvodu objektivních pochybností o své nepodjatosti vyloučeni.

III.

9. Ve svém nálezu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. III. ÚS 441/04¹, Ústavní soud judikoval:

[...]Ústavní soud poznamenává, že pojmy nezávislého a nestranného soudu a zákonného soudce jsou součástí hmotného ústavního práva (čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny), a jejich výklad je proto jeho doménou, stejně jako je doménou Evropského soudu pro lidská práva interpretace nezávislého a nestranného tribunálu ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Jak Evropský soud pro lidská práva v řadě svých rozhodnutí vyložil, nestrannost soudu má dva aspekty: nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům či věci, ale i objektivně nahlíženo musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti, přičemž i pouhé zdání v tomto směru může mít význam (např. v rozhodnutí Piersack proti Belgii ze dne 21. září 1982, § 30, soud konstatoval, že z rozhodování by měl být vyloučen soudce, u něhož existuje opodstatněná obava, že není zcela nestranný, neboť v sázce je důvěryhodnost, kterou soudní moc musí vzbuzovat v demokratické společnosti a zejména u účastníků řízení; srov. též Wettstein proti Švýcarsku ze dne 21. prosince 2000, § 42–44).

10. K tomu stěžovatel poznamenává, že zejména v posledně citovaném nálezu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „**ESLP**“) ve věci *Wettstein v. Švýcarsko* (náleze ESLP ze dne 21. 12. 2000, č. 33958/96), shledal ESLP porušení práva na spravedlivý proces i v případě neporovnatelně volnější vazby mezi jedním z účastníků řízení a osobou, která ve věci spolurozhodovala, než je situace, kdy mají soudci určitého soudu posuzovat otázku, zda jiný ze soudců téhož soudu pochybil a v řízení došlo jeho vinou k průtahům.

11. Ve shora citovaném nálezu sp. zn. III. ÚS 441/04 dospěl Ústavní soud k závěru o existenci důvodných pochybností o podjatosti soudce Obvodního soudu pro Prahu 1 v řízení, v němž byla poškozeným osoba působící jako přísedící tohoto soudu, a to i za situace, kdy se tyto osoby neznaly a nikdy spolu nepůsobily v jednom senátu (a ani by se tak podle rozvrhu práce nemohlo stát). To je případ, který je velmi blízký věci rozhodované: nelze přisvědčit argumentaci napadeného usnesení, jež tvrdí, že pochybnost o nepodjatosti je založena toliko v případě, že by mezi těmito dvěma soudci existoval konkrétní přátelský vztah, naopak zcela postačuje vztah kolegiality.

12. Stěžovatel je přesvědčen, že římskoprávní zásadu *nemo iudex in causa sua* je třeba vztáhnout nejen na samotné soudce, ale i na soudy jako takové, a je-li to objektivně možné, je třeba vyžadovat, aby soudy v případech, kdy by měly posuzovat svá vlastní předchozí pochybení, přistupovaly k delegaci, ať již vhodné anebo nutné. Stav, kdy soudci městského soudu mají rozhodnout spor, jehož předmět přímo souvisí s průtahy tímto soudem způsobenými, není ústavně konformní a nesvědčí ani dobrému obrazu justice ve veřejnosti.

IV.

13. Jen pro úplnost stěžovatel uvádí, že identickou vadou nedostatku ústavní konformity trpí i usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 4 Nd 120/2009, doručené stěžovateli současně s usnesením napadeným, kterým tento soud zamítl námitku podjatosti směřovanou vůči soudcům vrchního soudu a vyslovil jejich nepodjatost. Vzhledem k tomu, že po

¹ na <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=3-441-04>

zrušení napadeného usnesení bude vrchní soud vázán právním názorem obsaženým v nálezu Ústavního soudu, stěžovatel toto usnesení neučinil předmětem své ústavní stížnosti, neboť uvedený deficit ústavnosti bude takto efektivně zhojen a není proto nutné domáhat se ve vztahu k tomuto usnesení samostatného kasačního výroku.

V.

14. Podle ustanovení § 79 odst. 2 ZÚS Ústavní soud může na návrh stěžovatele odložit vykonatelnost napadeného rozhodnutí, jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem a jestliže by výkon rozhodnutí nebo uskutečnění oprávnění, přiznaného rozhodnutím třetí osobě, znamenal pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká při odložení vykonatelnosti může vzniknout jiným osobám.

15. Ústavní soud takto postupoval, *per exemplum*, v případě ústavní stížnosti vedené pod sp. zn. IV. ÚS 956/09, a usnesením ze dne 27. 4. 2009² odložil vykonatelnost rozhodnutí o přiřazení věci jinému senátu soudu I. stupně. Okolnosti judikované věci se věci rozhodované velmi blíží, když ani zde odložení vykonatelnosti napadeného rozhodnutí není v rozporu s důležitým veřejným zájmem a naopak jeho výkon by mohl potenciálně vyústit v situaci, kdy by stěžovatelova věc byla projednána, a to navíc ve II. stupni, nesprávně obsazeným soudem.

16. Tím je návrh na odložení vykonatelnosti napadeného usnesení dostatečně odůvodněn.

VI.

17. Napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 25. 6. 2009, tato ústavní stížnost je proto podávána ve lhůtě 60 dnů ve smyslu ustanovení § 72 odst. 3 ZÚS.

VII.

18. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Ústavní soud po projednání jeho ústavní stížnosti vydal tento

nález:

1. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2009, č. j. Nco 55/2009-129, bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces ve smyslu ustanovení čl. 36 et seq. Listiny základních práv a svobod.

2. Toto usnesení se proto zrušuje.

a aby ještě před meritorním projednáním ústavní stížnosti **odložil** vykonatelnost napadeného usnesení ve smyslu ustanovení § 79 odst. 2 ZÚS.

V Praze dne 26. června 2009

Tomáš Pecina

² na <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-956-09>

Seznam příloh:

1. *plná moc*
2. *usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2009, č. j. Nco 55/2009-129*